

РОЗБУДОВА ДЕРЖАВИ І ПРАВА: ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА КОНСТИТУЦІЙНОЇ ПРАКТИКИ

ГНАТОВСЬКИЙ М.М.

кандидат юридичних наук, доцент
(Інститут міжнародних відносин Київського
національного університету
ім. Тараса Шевченка)

УДК 341.22 : 342.7

ЗАСТОСУВАННЯ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА ОРГАНАМИ МІЖАМЕРИКАНСЬКОЇ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Статтю присвячено застосуванню Міжамериканським судом з прав людини та Міжамериканською комісією з прав людини норм міжнародного гуманітарного права. Розглядом розвитку їхньої практики щодо розгляду скарг індивідів, чий права були порушені у контексті збройних конфліктів, продемонстровано еволюцію підходів Суду та Комісії від широкого застосування спільної ст. 3 Женевських конвенцій про захист жертв війни від 12 серпня 1949 р. до більш поміркованого сучасного підходу.

Ключові слова: міжнародне гуманітарне право, права людини, Американська конвенція про захист прав людини, Міжамериканський суд з прав людини, Міжамериканська комісія з прав людини, неміжнародний збройний конфлікт.

Статья посвящена применению Межамериканским судом по правам человека и Межамериканской комиссией по правам человека норм международного гуманитарного права. Рассмотрением развития их практики в отношении рассмотрения жалоб индивидов, чьи права были нарушены в контексте вооруженных конфликтов, продемонстрирована эволюция подходов Суда и Комиссии от широкого применения общей ст. 3 Женевских конвенций о защите жертв войны от 12 августа 1949 г. к более умеренному современному подходу.

Ключевые слова: международное гуманитарное право, права человека, Американская конвенция о защите прав человека, Межамериканский суд по права человека, Межамериканская комиссия по правам человека, немеждународный вооруженный конфликт.

The article explores the application of international humanitarian law by the Inter-American Court of Human Rights and the Inter-American Commission on Human Rights. By tracing the development of their jurisprudence concerning individual complaints on human rights violations in the context of an armed conflict, the author demonstrates the evolution of the Court's and the Commission's approaches from a broad application of Common Article 3 of the Geneva Conventions on the protection of the victims of war of 12 August 1949 to a more moderate approach of the recent years.

Keywords: international humanitarian law, human rights, American Convention on Human Rights, Inter-American Court of Human Rights, Inter-American Commission on Human Rights, non-international armed conflict.

З точки зору реальних можливостей захисту індивідом своїх прав відмінність між міжнародним гуманітарним правом та міжнародним правом прав людини є вражаючою. Якщо в рамках регіональних систем захисту прав людини у Європі та Америці доволі давно функціонують механізми судового їх захисту, то питання створення ефективного механізму компенсацій жертвам порушень міжнародного гуманітарного права залишається справою *lex ferenda*¹. Саме через це приватні особи – громадяни держав, що є членами міжнародних організацій із захисту прав людини та інкорпоровали до свого внутрішнього правопорядку право індивідуального звернення до суду, використовують своє право подавати позови до міжнародної судової установи, якщо вони не можуть переконати у правильності своєї правової позиції національну судову установу [2, с. 365-366]. З названих причин Європейський та Міжамериканський суди з

---

¹ Див., зокрема, роботу комітету Асоціації міжнародного права з компенсацій жертвам збройних конфліктів [1].

прав людини отримували та продовжують отримувати велику кількість скарг на порушення прав людини, що одночасно є порушеннями міжнародного гуманітарного права. Для української науки міжнародного права дослідження діяльності другої з названих установ (разом з іншою складовою цієї регіональної системи захисту прав людини – Міжамериканською комісією з прав людини) є достатньо рідкісними. Ця стаття прагне заповнити існуючу прогалину, адже зрозуміти тонкощі захисту прав людини під час збройних конфліктів можна лише аналізом і європейської, і міжамериканської систем.

Підхід органів, що створені в рамках Американської конвенції про захист прав людини, до питань застосування міжнародного гуманітарного права із самого початку відрізнявся значною сміливістю. Першим конвенційним органом, що виробив оригінальні підходи до цієї проблеми, стала Міжамериканська комісія з прав людини.

Якщо у першій за часом розгляду справі – *Disabled People's International et al. v. United States* (1986) [3] – Комісія не мала змоги вивчити всі обставини справи через відмову Сполучених Штатів Америки допустити її до Гренади¹, то вже наступна справа – *Juan Carlos Abella v. Argentina* (більше відома під назвою «справа *La Tablada*» [4]) – набула значного резонансу. Аналіз цієї справи дає підстави вважати, що Міжамериканська комісія виходила з необхідності обґрунтувати застосування міжнародного гуманітарного права як окремого джерела зобов'язань держав – учасниць Американської конвенції². З огляду на це виник перший у світовій практиці прецедент прямого застосування норм міжнародного гуманітарного права конвенційним органом з прав людини. Але слабкість багатьох аргументів, використаних Міжамериканською комісією для обґрунтування такої можливості, суттєво підірвала авторитет цього важливого прецеденту.

Міжамериканська комісія у своєму звіті виходила з того, що з огляду на ретельне планування та координуваність військової операції у Ла Табладі не може розглядатися лише як внутрішнє заворушення, а тому межу застосування ст. 3, спільної для чотирьох Женевських конвенцій 1949 р., було перетнуто. Втім, основна юридична проблема полягала в обґрунтуванні можливості прямого застосування положень спільної ст. 3 з огляду на те, що ст. 44 Американської конвенції про права людини обмежує компетенцію Комісії лише скаргами на порушення цієї Конвенції³.

Аргументи на користь такого застосування, які висунула Міжамериканська комісія, наводяться з посиланням на положення Американської конвенції про права людини, проте логіка, на якій вони ґрунтуються, теоретично могла б бути використаною і в іншому регіональному контексті – європейському.

По-перше, ст. 25 Американської конвенції передбачає право на судовий захист будь-яких основних прав, визнаних конституцією та законодавством держави⁴. На думку Міжамериканської комісії, до таких прав належать і права, гарантовані Женевськими конвенціями про захист жертв війни 1949 р., оскільки останні інкорпоровані до національного законодавства Аргентини.

По-друге, ст. 27 Американської конвенції, що передбачає загальну можливість держав відступати від деяких її положень за надзвичайних обставин, подібно до аналогічних положень

¹ Скарга на Сполучені Штати Америки була пов'язана із загибеллю та пораненням кількох пацієнтів внаслідок бомбардування психіатричної лікарні під час американської інтервенції до Гренади у 1983 р.

² Епізод, що лежить в основі справи, мав місце у січні 1989 р. Тоді близько 40 цивільних осіб, що входили до громадської організації «Movimiento Todos por la Patria» (рух «Всі за Батьківщину» – ісп.) взяли зброю і, під приводом запобігання новому державному перевороту, що нібито планувався деякими військовими колами, протягом майже 30 годин здійснювали напад на військові казарми полку механізованої піхоти у районі Ла Таблада неподалік від Буенос-Айресу. Аргентинська армія та поліція здійснили контратаку із застосуванням «білого фосфору», що призвело до повного спалення казарм та обвуглювання тіл. Загалом в ході інциденту загинуло 39 осіб, 28 з яких належали до нападників, 9 військових та 2 поліцейських. Крім того, було поранено 53 військових та поліцейських [5].

³ Стаття 44 передбачає: «Будь-яка особа або група осіб або будь-яка неурядова організація, законно визнана в одній або декількох державах – членах Організації, можуть направляти в Комісію петиції, що містять звинувачення або скарги про порушення цієї Конвенції будь-якою державою-учасницею» [6, с. 646].

⁴ Пункт 1 ст. 25: «Кожна людина має право на просте і швидке звернення або будь-яке інше ефективне звернення до компетентного суду для захисту від дій, які порушують її основні права, визнані конституцією або законодавством держави цієї Конвенцією, навіть якщо таке порушення могло бути здійснене особами, що діяли в порядку виконання своїх офіційних обов'язків» [6, с. 640].

Європейської конвенції та Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, обумовлює таку можливість дотриманням державою її інших зобов'язань за міжнародним правом¹. Безумовно, до таких зобов'язань належать і зобов'язання за міжнародним гуманітарним правом. Проте незрозуміло, яким чином цей аргумент стосується конкретної справи, що розглядалася Міжамериканською комісією, оскільки Аргентина не скористалася процедурою, передбаченою для відступу від деяких її зобов'язань за Американською конвенцією, та й дерогацію (відступ) від норм, про які йдеться у цій справі, прямо заборонено.

По-третє, положення Американської конвенції ґрунтуються, на думку Комісії, на притаманному всьому міжнародному праву прав людини принципі *pro homine*, відповідно до якого норми повинні тлумачитися та застосовуватися у спосіб, що найбільш повно та адекватно захищають особу. Згідно з цим принципом, якщо до певної ситуації можуть бути застосовані різні норми, які захищають права людини, застосуванню підлягають ті, що дають найбільший захист або найбільшу свободу [7, с. 207]. У тексті Американської конвенції принцип відображено, зокрема, у п. "b" ст. 29². Посилаючись на цей пункт, Комісія заявила, що у ситуаціях, коли існують розбіжності у правових стандартах, що регулюють однакові або навіть подібні права між Американською конвенцією та договорами з міжнародного гуманітарного права, «Конвенція зобов'язує застосовувати положення того договору, який визначає вищий стандарт стосовно права чи свободи, про які йдеться», а отже, «якщо вищий стандарт дає норма гуманітарного права, вона підлягає застосуванню» [4, п. 165].

Цей останній аргумент викликає найбільші сумніви, оскільки важко погодитися з тим, що спільна ст. 3 Женевських конвенцій, яку нерідко називають «конвенцією у мініатюрі», встановлює вищий стандарт захисту прав індивіда, ніж повноцінний договір з прав людини, яким є Американська конвенція. І сама Міжамериканська комісія, судячи з усього, це розуміла, зазначивши в іншому параграфі, що «стаття 3 загалом вимагає від держави робити те, що вона великою мірою і без того зобов'язана робити згідно з Американською конвенцією» [4, п. 158]. Проте і це твердження є далеким від досконалості. Як справедливо зазначається в одному з перших коментарів до справи *La Tablada*, «частковий збіг Американської конвенції та спільної ст. 3 Женевських конвенцій не означає, що ці міжнародні договори є взаємозамінними. /.../ Крім того, необхідно ясно розрізнити зміст норм та контрольні механізми, які їх забезпечують. Взаємодоповнюваність матеріальних норм міжнародного гуманітарного права та міжнародного права прав людини не дає підстав для твердження, що контрольні органи, створені конвенціями з прав людини, мають *ipso facto* компетенцію застосовувати гуманітарне право. Адже якби держави бажали заснувати міжнародний механізм, подібний до Міжамериканської комісії, для нагляду за дотриманням міжнародного гуманітарного права, вони б прямо його заснували у Женевських конвенціях» [8, с. 546-547].

Крім названих аргументів, які тією чи іншою мірою мають універсальне значення, у звіті Міжамериканської комісії у справі *La Tablada* наявне цікаве посилання на п. 1 ст. 64 Американської конвенції, в якій йдеться про можливість запитати Міжамериканський суд з прав людини про тлумачення міжнародних договорів американських держав з прав людини³. Міжамериканська комісія вирішила широко витлумачити поняття «інших договорів, пов'язаних із захистом прав людини в американських державах», не обмежуючи його лише суто регіональ-

---

¹ Пункт 1 ст. 27: «Під час війни, виникнення небезпеки для держави або за інших надзвичайних обставин, які ставлять під загрозу незалежність або безпеку держави-учасниці, ця держава може вживати заходів на ухилення від її зобов'язань за цією Конвенцією такою мірою і на такий період часу, як цього вимагає гострота становища, за умови, що такі заходи не є несумісними з її іншими зобов'язаннями за міжнародним правом і не спричиняють дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії або соціального походження» [6, с. 641].

² Пункт «b» ст. 29 передбачає: «Жодне з положень цієї Конвенції не повинне тлумачитися /.../ як таке, що обмежує використання або здійснення будь-якого права або будь-якої свободи, визнаних на підставі закону якої-небудь держави – учасниці або на підставі іншої конвенції, учасником якої одна з вказаних держав є» [6, с. 42].

³ «Держави – члени Організації можуть консультуватися з Судом з питання про тлумачення цієї Конвенції або інших договорів, пов'язаних із захистом прав людини в американських державах» [6, с. 653].

ними угодами. Та знов-таки, це питання є доволі абстрактним, адже про консультативний висновок Міжамериканського суду з прав людини у цій ситуації не йдеться.

Загальний висновок одного з перших коментаторів Л. Цегфельд щодо аргументації на користь прямого застосування міжнародного гуманітарного права конвенційним органом з прав людини у справі *La Tablada* доволі невтішний: «жоден з аргументів, висунутих Комісією, не виглядає таким, що надає однозначні повноваження необмежено застосовувати міжнародне гуманітарне право». Наприкінці свого коментаря Л. Цегфельд задається риторичним питанням: «Хіба Комісії не було б достатньо застосувати положення Американської конвенції, витлумаченої у світлі міжнародного гуманітарного права?» [8, с. 549-550]. Проте, незважаючи на очевидну небезгрішність перебільшеного тлумачення можливості застосовувати положення міжнародного гуманітарного права, справа *La Tablada* була далеко не єдиною, де комісія використала таку лінію аргументації [9, с. 280].

Так, майже одночасно було ухвалено висновок у справі *Ribón Avilán*, що стосувалась обставин загибелі одинадцяти громадян Колумбії, вбитих після того, як вони склали зброю та здалися після збройної сутички між збройним антиурядовим угрупованням та національною армією [10]. Міжамериканська комісія послалася на ст. 25 Американської конвенції і пояснила, що детальне вивчення дотримання Колумбією положень міжнародного гуманітарного права пояснюється інкорпорацією Женевських конвенцій 1949 р. до національного законодавства, а оскільки вони, як і положення договорів з прав людини, мають багато спільних положень, що стосуються захисту індивідів під час збройних конфліктів неміжнародного характеру, то Колумбія має дотримуватися і спільної ст. 3, і положень Американської конвенції. Комісія дійшла висновку, що «жертви були свавільно страчені представниками держави на явне порушення спільної ст. 3 Женевських конвенцій, а також Американської конвенції» [10, п. 134].

Серед інших справ, у яких Міжамериканська комісія встановлювала порушення міжнародного гуманітарного права з боку держав, необхідно згадати справи *Bustíos Saavedra* [11], *Parada Cea* [12], *Ellacuria* [13], *Romero y Galdamez* [14], *Fuentes Guerrero* [15]. Поступово та, судячи з усього, під впливом рішень Міжамериканського суду з прав людини (див. нижче), Міжамериканська комісія робить свій підхід більш поміркованим. Наприклад, у справі *Ellacuria*, поряд з порушенням Американської конвенції, вже йдеться не про порушення спільної ст. 3 Женевських конвенцій, а про порушення деяких принципів, що у ній втілені [13, п. 237]. У таких спосіб висловлюється припущення, що «Комісія усвідомила свої помилкові підходи і продемонструвала готовність застосувати гуманітарне право для виявлення порушень прав людини» [16, п. 212].

Будь-який розгляд практики Міжамериканського суду з прав людини стосовно застосування міжнародного гуманітарного права, як правило, починається зі справи *Las Palmeras* [17]. Втім, як зазначає Е. Буїс, ця справа не була єдиною у своєму роді та не може розглядатися як така, оскільки їй передував розгляд Судом низки справ про можливість одночасного з Міжамериканською конвенцією застосування Конвенції ООН про права дитини 1989 р. та деяких міжамериканських конвенцій з прав людини [9, с. 283-285]. За результатами розслідування позасудової страти щонайменше шести осіб поліцією Колумбії Міжамериканська комісія передала справу Суду у липні 1998 р., звернувшись до нього з проханням вирішити питання про відповідальність Колумбії за порушення «права на життя, закріпленого у ст. 4 Конвенції та ст. 3, спільної для чотирьох Женевських конвенцій 1949 р.» [17, п. 12].

Відповідаючи на друге попереднє заперечення Колумбії, яке стосувалося питання про наявність у Міжамериканській комісії компетенції застосовувати міжнародне гуманітарне право, Міжамериканський суд з прав людини більшістю голосів постановив, що, незважаючи на широкі можливості, які Американська конвенція про права людини дає для розвитку та захисту прав людини, Комісія є обмеженою текстом договору і, передаючи справу до Суду, має право посилатися тільки на права, які безпосередньо захищаються Конвенцією [17, п. 34]. Аналогічними були міркування Суду, коли той відповідав на питання про можливість застосування міжнародного гуманітарного права самим Судом, порушене у третьому попередньому запереченні Колумбії. Суд не погодився з думкою про безпосереднє застосування міжнародного гуманітарного права у міжамериканській системі захисту прав людини, сформульоване попередньою практикою Комісії. Суд зазначив, що його рішення може зводитися лише до того, чи є певна норма або факт такими, що відповідають Американській конвенції. Крім того, Суд не

знайшов можливостей для широкого тлумачення п. 3 ст. 62 Американської конвенції, зазначивши, що вона не дає йому можливості обґрунтувати свою компетенцію іншими конвенціями¹. Так само і ст. 33 Американської конвенції, на думку Суду, обмежує компетенцію Комісії та Суду лише зобов'язаннями держав, що випливають безпосереднього з Американської конвенції².

Отже, на думку Міжамериканського суду, спільну ст. 3 Женевських конвенцій може бути застосовано лише як ефективне знаряддя тлумачення норм про захист прав людини у справах про її порушення в умовах збройних конфліктів неміжнародного характеру. Е. Буїс справедливо підкреслює, що з точки зору Суду будь-яке інше використання ним міжнародного гуманітарного права не відповідатиме Американській конвенції [9, с. 285-286].

Позиція Міжамериканського суду залишилась незмінною і у справі *Bámaca Velásquez* [18], в якій Комісія також запитала позицію суду щодо відповідальності Гватемали, серед іншого, за порушення й ст.3, спільної для чотирьох Женевських конвенцій. Суд у відповідь повторив аргументи зі справи *Las Palmeras*, проте зазначив, що хоча він і не може встановити відповідальність держави за порушення будь-якого іншого міжнародного договору, він може у рішенні прокоментувати певні дії держави як такі, що не відповідають її міжнародним зобов'язанням за іншими договорами, зокрема за Женевськими конвенціями [18, п. 208].

Такий підхід Міжамериканського суду, хоч і видається краще аргументованим, було піддано значно гострішій критиці, ніж юридично доволі сумнівні, проте просякнуті духом гуманності висновки Міжамериканської комісії. Не зупиняючись тут на детальному аналізі такої критики, зазначимо, що вона зводилася переважно до шкодування про «зроблений крок назад» [19].

Підсумовуючи досвід розгляду питань застосування міжнародного гуманітарного права Міжамериканською комісією та Міжамериканським судом, можемо констатувати, що початковий настрій надати спільній ст. 3 Женевських конвенцій статус самостійного джерела зобов'язань держав у межах міжамериканської системи захисту прав людини був змінений на жорстке і буквально прочитання повноважень Комісії та Суду, наданих їй Американською конвенцією з прав людини. Досвід міжамериканської системи, поза сумнівом, є корисним для розуміння деяких загальних проблем застосування норм міжнародного гуманітарного права контрольним механізмом із захисту прав людини. Він підтверджує, що навіть при найоптимістичніших підходах до питання та щирому прагненні забезпечити захист прав людини в усіх ситуаціях специфічна природа судових та квазісудових органів із захисту прав людини робить можливою відповідальність держави лише в рамках міжнародного договору, яким таку систему створено. Протилежний підхід вимагає ігнорування надто великої кількості юридичних перешкод прямому застосуванню міжнародного гуманітарного права регіональними судами з прав людини.

Разом з тим, попри всі дискусії довкола самої можливості встановлення контрольним органом, створеним для «обслуговування» регіональної конвенції з прав людини, факту порушення державою її зобов'язання за іншим міжнародним договором (чи навіть звичаєм), характерною ознакою міжамериканської системи захисту прав людини залишається постійна та явна присутність аргументації та самої назви міжнародного гуманітарного права у всіх справах, що стосуються збройних конфліктів.

Список використаної літератури:

1. Reparation for Victims of Armed Conflict // International Law Association [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ila-hq.org/en/committees/index.cfm/cid/1018>.
2. Philippe X. Sanctions for violations of international humanitarian law: the problem of the division of competences between national authorities and between national and international authorities / Xavier Philippe // International Review of the Red Cross. – Volume 90. – № 870, June 2008. – P. 359-370.
3. Disabled People's International et al. v. United States. Application No. 9213, Inter-Am. C.H.R. 184, OEA/Ser. L/V/II.71, doc. 9 rev. 1 IV.C (3) (April 17, 1987).

---

¹ «До компетенції Суду входять всі передані йому справи, пов'язані з тлумаченням і застосуванням положень цієї Конвенції, за умови, що держави – учасниці Конвенції визнають або визнали таку компетенцію у вигляді спеціальної заяви, зробленою відповідно до попередніх пунктів, або особливої угоди» [6, с. 653].

² «Органи, які мають компетенцію заслуховувати питання, що стосуються виконання зобов'язань, узятих на себе державами – учасницями цієї Конвенції: а) Міжамериканська комісія з прав людини, іменована «Комісія»; б) Міжамериканський суд з прав людини, іменованій «Суд»» [6, с. 643].

4. Juan Carlos Abella v. Argentina, Report No. 55/97, Case 11.137, Inter-Am. C.H.R. 271, OEA Ser. L/V/II.98, Doc. 6 Rev. (1998).
5. Argentina: The Battle of La Tablada / Jill Smolowe, Laura Lopez // TIME Magazine. – February 6, 1989 [Електр. ресурс]. – Режим доступу : <http://www.time.com/time/magazine/article/0,9171,956889,00.html>.
6. Мицик В.В. Права людини у міжнародному праві. Міжнародно-правові механізми захисту : підручник для вузів / В.В. Мицик. – К., 2010.
7. Victor Condé H. A handbook of international human rights terminology / H. Victor Condé. – 2nd ed. – London, 2004.
8. Zegveld L. Commission interaméricaine des droits de l'homme et droit international humanitaire: commentaire sur l'affaire de Tablada / Liesbeth Zegveld // Revue Internationale de la Croix Rouge. – Volume 80. – Issue 831. – Septembre 1998. – P. 543-550.
9. Buis E.J. The Implementation of International Humanitarian Law by Human Rights Courts: The Example of the Inter-American Human Rights System / Emiliano J. Buis // International humanitarian law and human rights law : towards a new merger in international law / Edited by Roberta Arnold and Noelle Quenivet. – Boston, 2008. – P. 269-293.
10. Arturo Ribón Avilán v. Colombia, Report No. 26/97, Case 11.142, Inter-Am. C.H.R. 444, OEA Ser. L/V/II.98, Doc. 6 Rev. (1998).
11. Hugo Bustíos Saavedra v. Peru, Report No. 38/97, Case 10.548, Inter-Am. C.H.R. 753, OEA Ser. L/V/II.98, Doc. 6 Rev. (1998).
12. Lucio Parada Cea et al. v. El Salvador, Report No. 1/99, Case 10.480, Inter-Am. C.H.R. 531, OEA Ser. L/V/II.102, Doc. 6 Rev. (1999).
13. Ignacio Ellacuría, S.J. et al. v. El Salvador, Report No. 136/99, Case 10.488, Inter-Am. C.H.R. 608, OEA Ser. L/V/II.106, Doc. 3 Rev. (1999).
14. Monsignor Oscar Amulfo Romero y Galdamez v. El Salvador, Report No. 37/00, Case 10.481, Inter-Am. C.H.R. 671, OEA Ser. L/V/II.106, Doc. 3 Rev. (1999).
15. Jose Alexis Fuentes Guerrero v. Colombia, Report No. 61/99, Case 11.519, Inter-Am. C.H.R. 466, OEA Ser. L/V/II.106, Doc. 7 Rev. (1999 para. 237).
16. Moir L. The Law of Internal Armed Conflict / Lindsay Moir. – Cambridge University Press, 2004.
17. Las Palmeras Case, Preliminary Objection, Judgment (Feb. 4, 2000), Inter-Am Ct. H.R. (Ser. C) No. 67 (2000).
18. Bámaca Velásquez v. Guatemala, Judgment (Nov. 25, 2000), Inter-Am. Ct. H.R. (ser. C.) No. 70.
19. Martin F. Application du droit international humanitaire par la Cour interaméricaine des droits de l'homme / Fanny Martin // International Review of the Red Cross. – Volume 83. – Number 844, December 2001. – P. 1037-1066.

Надійшла до редакції 14.08.2012

ПУСТОВІТ Ж.М.,

кандидат юридичних наук, доцент
(Національна академія внутрішніх справ)

УДК 342.5

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК ФУНКЦІЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Проаналізовано основні етапи становлення і розвитку функцій Верховної Ради України, починаючи з аналізу діяльності Верховної Ради Української РСР 1937 р. і до сьогоднішнього дня, що слугуватиме удосконаленню організації і функціонування діяльності українського парламенту та дозволить підвищити його авторитет як всередині, так і поза межами нашої країни.

Ключові слова: Верховна Рада України, Верховна Рада УРСР, функції Верховної Ради.

Проанализированы основные этапы становления и развития функций Верховной Рады Украины, начиная с анализа деятельности Верховной Рады Украинской ССР 1937 г. и до настоящего времени, что послужит совершенствованию организации и функционирования деятельности украинского парламента и позволит повысить его авторитет как внутри, так и за пределами нашей страны.

Ключевые слова: Верховная Рада Украины, Верховная Рада УССР, функции Верховной Рады.

This article examines the main stages of formation and development of the Verkhovna Rada Ukraine, starting from the analysis of the functions of the Supreme Soviet of the USSR in 1937 to the present, which will serve as the improvement of the organization and functioning of the Ukrainian parliament and will enhance its credibility both inside and outside our country.

Keywords: Verkhovna Rada of Ukraine, Supreme Soviet of the USSR, functions of the Verkhovna Rada of Ukraine.

